

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки
Кафедра соціальної роботи та педагогіки вищої школи

Професор з науково-педагогічної і
навчальної роботи та рекрутації
проф. Івритюк С. В. *С.В.Івритюк*

Протокол № 2 від «16» жовтня 2019 р.

№22316102019

Менеджмент соціальної роботи

ПРОГРАМА

нормативної навчальної дисципліни
підготовки бакалаврів
галузі знань 23 «Соціальна робота»
спеціальності 231 «Соціальна робота»
освітньої програми «Соціальна робота»

Програма навчальної дисципліни «Менеджмент соціальної роботи» підготовки бакалаврів, галузі знань 23 «Соціальна робота», спеціальності 231 «Соціальна робота», за освітньою програмою «Соціальна робота»

Розробник: кандидат педагогічних наук, доцент Остапйовський І. Є.

Рецензент: кандидат педагогічних наук, доцент Заремба Л. В.

Програма навчальної дисципліни затверджена на засіданні кафедри соціальної роботи та педагогіки вищої школи
протокол № 2 від 12.09. 2019 р.

Завідувач кафедри _____ (Гусак П.М.)

Програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною комісією факультету педагогічної освіти та соціальної роботи
протокол № 1 від 18.09. 2019 р.

Голова науково-методичної комісії педагогічного факультету _____ (Антонюк В. З.)

Програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною радою Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	Галузь знань 23 «Соціальна робота» Спеціальність 231 «Соціальна робота» Освітня програма «Соціальна робота» бакалавр	Нормативна
Кількість годин/кредитів 120/4		Рік навчання: 4
		Семестр: 7
		Лекції: 22 год.
		Практичні (семінарські): 22 год.
		Лабораторні: -
ІНДЗ: немає		Індивідуальні: -
	Самостійна робота 68 год.	
	Консультації: 8 год.	
	Форми контролю: екзамен	

2. АНОТАЦІЯ КУРСУ

Даний курс є невід’ємною складовою підготовки кваліфікованого фахівця до роботи у соціальній сфері та закладах освіти. Він призначений для оволодіння управлінською діяльністю в роботі із персоналом соціальних служб, освітніх закладів та із клієнтами соціальної роботи.

Метою викладання навчальної дисципліни «Менеджмент соціальної роботи» є: оволодіння студентами знаннями про суть та технологію менеджменту соціальної роботи.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Менеджмент соціальної роботи» є опанування студентами теорією та практикою менеджменту соціальної роботи.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати :

- генезу менеджменту соціальної роботи;
- теорію та технології менеджменту соціальної роботи;
- інноваційні технології менеджменту соціальної роботи.

вміти :

- здійснювати управлінську діяльність у соціальній сфері ;
- приймати та реалізовувати управлінські рішення;
- впроваджувати інноваційні технології в менеджменті соціальної роботи.

3. КОМПЕТЕНЦІЇ

Інтегральна компетентність: Здатність професійно й конструктивно вирішувати професійні завдання.

Загальні компетентності: 1. Здатність до критичного мислення, аналізу та синтезу соціальних процесів. 2. Здатність розробляти і управляти проектами із суб'єктами соціальної роботи. 3. Здатність удосконалювати й розвивати професійний, інтелектуальний і культурний рівні соціальних працівників. 4. Здатність проведення наукових досліджень на професійному рівні. 5. Здатність ініціювати, планувати та управляти змінами для вдосконалення існуючих та розробки нових програм професійного самовдосконалення. 6. Здатність генерувати нові ідеї й нестандартні підходи до реалізації (креативність) професійних задач. 7. Здатність налагоджувати у професійній діяльності соціальну взаємодію, співробітництво й партнерство.

Спеціальні компетентності: 1. Критично осмислювати сутність менеджменту соціальної роботи. 2. Використовувати професійні знання та принципи професійної етики у менеджменті соціальної роботи. 3. Застосовувати знання законодавчої бази у менеджменті соціальної роботи. 4. Порівнювати, аналізувати різні проблемні ситуації в управлінській діяльності. 5. Обирати необхідні, найбільш доцільні методи та технології в управлінні соціальною роботою. 6. Демонструвати позитивне ставлення до власної професії та відповідати своєю поведінкою етичним принципам і стандартам соціальної роботи.

4. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	Усього	у тому числі			
		Лекції	Практичні і	Консультації	Самостійна робота
1	2	3	4	5	6
Змістовий модуль 1. «Теорія та технологія менеджменту соціальної роботи»					
Тема 1. Теоретичні витoki менеджменту соціальної роботи	12	2	2		8
Тема 2. Сутнісні характеристики менеджменту соціальної роботи	14	2	2	2	8
Тема 3. Функції менеджменту соціальної роботи	10	2	2		6
Тема 4. Методи менеджменту соціальної роботи	12	2	2		8
Тема 5. Управлінське рішення	12	2	2		8

Тема 6. Управлінська праця менеджерів соціальної роботи	12	2	2	2	6
Тема 7. Інформаційне забезпечення управління	8	2	2		4
Тема 8. Ділові наради в діяльності керівника соціальної сфери	8	2	2		6
Тема 9. Особливості підготовки та проведення ділових переговорів	12	2	2	2	6
Тема 10. Особливості створення та проведення рекламних кампаній організаціями соціальної сфери	8	2	2		4
Тема 11. Імідж організації соціальної сфери	10	2	2	2	4
Контрольна робота					
Разом за змістовим модулем 1	120	22	22	8	68

5. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ

Розробити анотації з 7-8 першоджерел з проблеми розвитку менеджменту як науки.

Розробити схему реалізації рівнів управління соціальною роботою на прикладі Волинської області.

Розробити порівняльну таблицю реалізації функцій управління в діяльності менеджера та соціального працівника.

Проаналізуйте наукову літературу і зробіть порівняльний аналіз методів менеджменту соціальної роботи.

Зробити анотацію 7-8 джерел з проблеми прийняття та реалізації управлінського рішення у менеджменті соціальної роботи.

Зробити анотацію 7-8 джерел з проблеми управлінської праці в менеджменті соціальної роботи.

За результатами практики з метою створення системи інформаційного забезпечення управління можна передбачити наступні блоки інформації:

Розробіть усний виступ на діловій нараді.

Розробіть алгоритм проведення ділових переговорів (тематика визначається студентом)

Розробіть фрагмент соціальної реклами (тематика вибирається студентом).

За вибором студента розробити рекомендації, спрямовані на формування імідж корпорації, лідера або персоналу.

6. РОЗПОДІЛ БАЛІВ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Розподіл балів для денної форми навчання											Загальна кількість балів	
Поточний контроль (макс = 40 балів)										Модульний контроль (макс = 60 б)		60
Модуль 1										Модуль 2		
Змістовий модуль 1										МКР		
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	100	
4	4	2	4	4	4	4	2	4	4	4		

Критерії поточного тематичного оцінювання студента

Загальне оцінювання навчальних досягнень студентів з курсу «Менеджмент соціальної роботи» здійснюється за 100-бальною шкалою. Воно включає поточне оцінювання студента за кожен модуль (згідно розподілу кількості балів по змістових модулях), підсумкову за МКР. МКР проводяться у формі письмової роботи (відкриті тести).

Критерії оцінки студента (підсумковий контроль)

Підсумковий контроль здійснюється у формі екзамену.

Максимальна кількість балів, що може бути отримана студентами – 60.

У випадку проведення підсумкового контролю загальна кількість балів складається із суми балів за виконання практичних завдань (макс = 40 балів), та кількості балів набраних студентом за МКР (макс = 60 балів).

При визначенні кількості балів за МКР викладач керується такими критеріями:

60 (максимальна кількість) балів ставиться у тому випадку, коли студент має системні, дієві знання, виявляє неординарні творчі здібності у навчальній діяльності, вирішує складні проблемні завдання, вміє ставити і розв'язувати проблеми, самостійно здобувати і використовувати інформацію, вирішує складні проблемні завдання, самостійно виконує науково-дослідницьку роботу; логічно та творчо викладає матеріал в усній та

письмовій формі; розвиває свої обдаровання і нахили, самостійно виконує 100% від загальної практичних завдань.

50–59 балів ставиться, коли студент виявляє знання і розуміння основних положень навчального матеріалу, може робити часткові висновки; відповідь його правильна, але недостатньо осмислена; самостійно відтворює понад 80% навчального матеріалу; відповідає за планом, висловлює власну думку щодо теми, вміє застосовувати знання при розв'язуванні задач за зразком; користується додатковими джерелами, виконує не менше 90% від загальної кількості практичних завдань.

40–49 балів ставиться, коли студент виявляє знання і розуміння основних положень навчального матеріалу, з допомогою викладача може робити часткові висновки; відповідь його правильна, але недостатньо осмислена; самостійно відтворює понад 70% навчального матеріалу; відповідає за планом, висловлює власну думку щодо теми, вміє застосовувати знання при розв'язуванні задач за зразком; користується додатковими джерелами, виконує не менше 75% від загальної кількості практичних завдань.

20–39 балів ставиться, коли студент має початковий рівень знань; знає половину навчального матеріалу, здатний відтворити його відповідно до тексту підручника або пояснень викладача, повторити за зразком певну операцію, дію; описує явища, процеси без пояснень причин, із допомогою викладача здатен відтворити їх послідовність, слабко орієнтується у поняттях; має фрагментарні навички в роботі з підручником; самостійне опрацювання навчального матеріалу викликає значні труднощі; здатен давати відповіді на прості, стандартні запитання, виявляє інтерес до навчального матеріалу, виконує до 45% від загальної кількості практичних завдань.

5–20 балів ставиться тоді, коли студент відтворює менш як половину навчального матеріалу; з допомогою викладача виконує елементарні завдання, здатен усно відтворити окремі частини теми; має фрагментарні уявлення про роботу з джерелами, не має сформованих умінь та навичок; виконує 30% від загальної практичних завдань.

1–4 балів ставиться студенту, коли він може розрізнити об'єкт вивчення і відтворити деякі його елементи; мало усвідомлює мету навчально-пізнавальної діяльності; виконує не більш як 20% від загальної кількості практичних завдань.

Шкала оцінювання		
Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка	
	для екзамену	для заліку
90 – 100	Відмінно	Зараховано
82 – 89	Дуже добре	

75 - 81	Добре	
67 -74	Задовільно	
60 - 66	Достатньо	
1 – 59	Незадовільно	Незараховано (з можливістю повторного складання)

7. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Главацька О.Л. Менеджмент соціальної роботи Курс лекцій / О.Л. Главацька.- Тернопіль, ТДПУ, 2009.- 65 с.
2. Дєдов Є.Г. Професійна підготовка майбутніх соціальних працівників до менеджменту в соціальній роботі : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук : спец. 13.00.05 „Соціальна педагогіка” / Є. Г. Дєдов. – Луганськ, 2009. – 20 с.
3. Зарецкий А. Д. Менеджмент социальной работы : учебное пособие / А. Д. Зарецкий – Ростов : Феникс, 2008. – 187 с.
4. Комаров Е. И. Менеджмент социальной работы : [учебное пособие для студентов] / Е. И. Комаров, А. И. Войтенко. – М. : ВЛАДОС, 2001. – 288 с.
5. Крижко В.В., Павлютенков Є.М. Менеджмент в освіті. Навч. - методичний посібник / В.В. Крижко. - К., 1998. - 192 с.
6. Лекции по технологии социальной работы. В 3-х частях /Под ред. Е.И. Холостовой, Часть 2. - М.: Социально-технический институт, 2000. - 240с.
7. Лукашевич М.П. Менеджмент соціальної роботи: теорія і практика: Навч. посіб./ М.П. Лукашевич, М.В. Туленков. – К.: Каравелла, 2007. – 236 с.
8. Макаров В.В. Социальное управление / В.В. Макаров. – М., 2000.
9. Менеджмент социальной работы: Учебн. пособие/ под ред Е.И.Комарова, А.И.Войтенко.–М., 1999.
10. Мурашко М.І. Менеджмент персоналу: Навч. посіб. – К.: Т-во «Знання», КОО, 2008. – 435 с.
11. Олійник С.У. Теорія та практика менеджменту персоналу : підручник / С.У. Олійник ; Нар. укр. акад., [каф. економіки підприємства]. - Х. : Вид-во НУА, 2013. - 375 с.
12. Орбан-Лембрик Л. Е. Психологія управління : навч. посіб. / Л. Е. Орбан-Лембрик. — 2-ге вид., доповн. — К. : Академвидав, 2010. — 544 с. — (Серія «Альма-матер»).
13. Освітній менеджмент: Навчальний посібник / за ред. Л.Даниленко, Л. Кара мушки. – К., 2003. – 400с.
14. Основы менеджмента. Учебно-справочное пособие/ Под ред. Глухова, 1995.
15. Осовська Г. Основы менеджменту / Г.Осовська. -Житомир: ЖГП, 1998. - 310 с.
16. Остапйовський І.Є. Актуальність ідей В.О. Сухомлинського про принципи управління школою в умовах сьогодення / І.Є. Остапйовський. – Спадщина В.О. Сухомлинського – джерело сучасної педагогічної науки і практики: монографія / авт.кол.: О.В. Сухомлинська, О.Я. Савченко, П.С. Олешко, А.М. Луцок та ін.: упоряд. П.С. Олешко. – Луцьк: Надстир'я, 2016. – С. 124 – 132.
17. Остапйовський І.Є. Використання інтерактивних технологій як важлива педагогічна умова формування професійного іміджу майбутніх

соціальних працівників / І.Є. Остапйовський // Педагогічний часопис Волині : науковий журнал. – Луцьк : СНУ імені Лесі Українки, 2017. - № 1 (4). – С. 127 – 132

18. Остапйовський І.Є. Інформаційне забезпечення менеджменту освітньої та соціальної сфери / І.Є. Остапйовський // Актуальні проблеми педагогічної освіти: європейський та національний вимір : Матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції (16 – 17 травня 2017 р.) [Текст] / А.В. Лякішева (заг. ред..) І.М. Брушневська, П.М. Гусак та ін. – Луцьк: ФОП Покора І.О., 2017. – С. 201 – 203

19. Остапйовський І.Є. Управлінські аспекти у соціально-педагогічній діяльності / І.Є. Остапйовський. - Соціальна педагогіка: теорія, технології та історія: навч.-метод. посіб. для підгот. до держ. атест. студ. за освіт.-кваліф. рівнем «бакалавр» / за ред. П.М. Гусака, І.Є. Остапйовського. - Луцьк: Вежа-Друк, 2013. - С. 237- 240

20. Рамон Ш. Західна і східна Європа: соціальна робота і соціальна політика // Соціальна робота в Україні: перші кроки / Під ред. Полтавця В.. - К.- 2000. - С.7-27.

21. Социальный менеджмент: Учебник / Под ред. Д. Валового. - М.: ЗАО «Бизнес школа», Академия труда и социальных отношений, 2000. -392 с.

22. Социальный менеджмент / под ред. В.Н.Иванова. – М., 2001.

23. Соціальна робота в Україні : навч. посіб. / [І. Д. Зверєва, О. В. Безпалько, С. Я. Харченко та ін.]. – К. : Центр видавничої літератури, 2004. – 256 с.

24. Соціальна робота. Книга 7. Менеджмент соціальної роботи: Навчальний посібник / ред. Андрущенко В.П. – К.; ДЦССМ, 2003. – 227с.

25. Тимошко Г.М. Менеджмент соціальної роботи: навчальний посібник / Г.М. Тимошко. – Ніжин: Видавець ПП М.М., 2011. – 308с.

26. Тимошко Г.М. Організація діяльності державних і спеціалізованих служб: навчальний посібник / Г.М. Тимошко. – Ніжин: Видавець ПП М.М., 2011. – 248с.

27. Управлінські аспекти соціальної роботи: Курс лекцій.- МАУП, 2000.

28. Шендеровський К.С. Тактичний менеджмент соціальної служби: Посібник для керівників соціальних служб / К.С. Шендеровський. – К., 2011. –222 с.

29. Шендеровський К.С. Управління соціальною роботою з дітьми та молоддю. Менеджмент соціальної служби / К.С. Шендеровський. - К., 2002. - 158 с.

30. Шепель В. М. Имиджелогия: секреты личного обаяния / В. М. Шепель. – М. : ЛИНКА-ПРЕСС, 1997. – 168 с.

31. Шепель, В. М. Настольная книга бизнесмена и менеджера. Управленческая гуманитарология [Текст] / В. М. Шепель. – М., 1994. – 246 с.

32. Щекин Г.В. Практическая психология менеджмента: Как делать карьеру. Как строить организацию: Научно-практическое пособие / Г.В. Щекин. - К.: Украина, 1994.-399 с.

8. ПИТАННЯ ДО ЕКЗАМЕНУ

1. Визначення та характеристика менеджменту.
2. Аналіз підходів із позицій виділення різних шкіл управління.
3. Сутність процесного, системного та ситуаційного підходів в управлінні соціальною роботою.
4. Характеристика менеджменту кризових ситуацій.
5. Сутність менеджменту людських ресурсів.
6. Самоменеджмент як новий напрям сучасного менеджменту соціальної роботи.
7. Сутність та значення організації.
8. Закони управління.
9. Принципи управління.
10. Рівні управління.
11. Суб'єкт та об'єкт менеджменту соціальної роботи.
12. Визначення категорії "рішення".
13. Класифікація рішень.
14. Умови прийняття рішень.
15. Характеристика моделі розробки та прийняття рішення.
16. Фактори, що впливають на прийняття рішення.
17. Вимоги до особи керівника в процесі прийняття рішення.
18. Менеджер-ключова фігура соціальної служби.
19. Характеристика управлінських ролей менеджерів.
20. Вимоги до професійної компетенції менеджерів.
21. Управлінська інформація, види та її властивості.
22. Кадровий потенціал та кадрова політика у соціальній роботі.
23. Значення і сутність ділового спілкування.
24. Ділові наради.
25. Етапи підготовки та проведення ділових переговорів.
26. Поняття і сутність соціальної реклами.
27. Сутність та елементи іміджу.